

Előfizetési árak:

Egész évre	28 kor. — fill.
Fél évre	14 kor. — fill.
Negyed évre	7 kor. — fill.
Egy hónapra	2 kor. 40 fill.
Egyes szám ára	— kor. 10 fill.

Megjelenik naponta, — az ünnepek kivételével.

NEMZETI HIRLAP

Szerkesztőség:

Farkas-utca 8. sz. — Telefon 49. sz.

Kiadóhivatal:

Deák Ferenc-utca 4. sz. — Telefon 364.

Hirdetések □ cm-ként . . . 10 fillér.
Nyiltár postai sora . . . 40 fillér

Mi lesz most?

Kolozsvár, nov. 26.

Az ellenzék most már látja, hogy minden handa-bandája hiábavaló. Senki nem mozdul meg védelmére, senki nem hiszi el, hogy gyerekes játékaiknak sutba dobása egyúttal a magyar állam pusztulását s az alkotmány sutba dobását jelentené. A főváros népe mosolyogva nézi a szövetség ellenzék tehetetlen dühét és valóságos kárörömmel hallgatja dühös kifakadásait. Az ellenzéken nem segít a nép, mert az ellenzék sem segítette a népet.

Mi lesz most már? — Az lesz, hogy Tisza István gróf december első napjaiban, talán kilencedikén, talán tizedikén egybehívja a parlamentet és fölhatalmazást fog kérni, hogy a tavalyi költségvetés alapján kormányozhasson.

Az indemnitit kérnie kell a kormánynak és azt meg is kell adni neki, ha csak az országgot lelkiismeretlen és lelketlen emberek újból nem akarják ex-lex állapotba kergetni. És a kormány nem fogja megtenni az ellenzéknek azt az örömt, hogy gyerekes csinytelvények áldozatául dobja oda az országot s nem fogja megengedni, hogy csupa játszó passzióból igazi vépádra vonsszolja a legszegényebb népréteget. A kormány tehát, bármiként tomboljon is a megvadult ellenzék, meg fogja szerezni ezt a fölhatalmazást. Meg fogja szerezni minden áron és meg is kell szereznie minden áron, nehogy újabb, az eddigénél veszedelmesebb örvénybe kergesse az országot.

Mert nézzük meg csak, hogy állanak ma indemnitás nélkül? — Mikor Széll Kálmán kormánya alatt ex-lex állapotba kergették az országot, a helyzet nem volt vigasztalan. Nagy pénztári készletek állottak rendelkezésre és nem az ellenzék tisztessége, becsülete és hazafisága mentett meg bennünket a nagy megrázkódásoktól, hanem megmentettek ezek a pénztári készletek. Az állam gépezetének akkor, bármennyire rugópálózott is ellene az ellenzék, meg volt a kellő olaja és szerencsénkre ez a gépezet működött is tovább. Ma azonban egészen más a helyzet. Ha a kormány ma nem kap indemnitást, az állam gépezete csakugyan megakad,

gazdasági helyzetünkben kiszámíthatatlan veszteségek fognak beállni s szinte önmagától roskad össze az, a mit hosszú évtizeden át a becsületes és komoly munka épített. Pénztári készleteink elfogytak s az elé a helyzet elé kerülünk, hogy vagy elvesztjük hitelünket az egész világ előtt, vagy ha ezt nem akarjuk, valamely olyan expedienst kell nyulunk, a mely ismét a formák mellőzéséhez vezet el.

Ki fogja elvállalni a felelősséget, ha az állam rézon megint oda kényszeríti a többséget, hogy a formákon rést törjön? Ki vállalja el a felelősséget azért, hogy pénzügyi helyzetünkben kiszámíthatatlan, sőt *kijavíthatlan* hibák állanak majd be? Talán az ellenzék? Ez az ellenzék, a mely semmi egyebet nem néz, nem lát, mint a saját érdekeit és a mely semminek és senkinek a világon nem ad koncessziókat, csak a maga eszevesztett szenvedélyének?

Ha a kormány az elé a helyzet elé sodortatik, hogy a legszükségesebb költségeket immár a pénztári készletekből nem fogja tudni fedezni, el lehetünk rá készülve és el is kell rá készülnünk, hogy az 1905. évi *investicziók szünetelni fognak*, hogy az országban nem lesznek állami építkezések, vasutakat, hidakat nem építünk, — mert az ellenzék úgy felforgatja *hitelviszonyainkat*, hogy a kormány nem kapja meg a beruházásokra szükséges *hitelt* s így *nem fog munkát adhatni a szegény népeknek*.

És ez is más jelentőséggel bír az idén, mint birt volna tavaly. Az idei év *inségese esztendő*. A nyomor és a különbözőségek szomorú esztendeje. Az alsóbb néposztályok dühös, elfojtott haraggal néznek a jobban szituált osztályokra. Forradalmi harag lángja lobog szívükben s az éhség kínjai még jobban szítják szenvedélyüket. Sem politikai józanság, sem emberszerű szív nincs abban, a ki ilyen körülmények közt *újába mer állni a munkának*. Ha van köztünk hazaáruló és lelketlen garázda, az bizonyára az, a ki ezeket az állapotokat akarja *felidézni* és el akarja vonni a *nép elől a kenyeret*, azt a régen várt falatot, melyet most esetleg elvonnak ajakától.

És figyelni kell arra, hogy a szegény nép ellen az a párt akarja elkövetni ezt a nyomorult és gaz merény-

letet, a mely mindig avval tetszelgett önmagának s a mely mindig azt hazudta az ország előtt, hogy *mindent, a mit tesz a nép érdekében teszi*.

Hát erről a népámtásról ime le kell vonni a leplet, ebben a dologban is. Lássuk meg mindenki, hogy ez a szövetség társaság hova viszi, hova rugja le az országot. És érezze meg ennek az országnak minden intelligens és becsületes polgára, hogy hova kell állania ezekben az inséges napokban. Lássák és tudják meg, hogy *milyen örvény előtt áll a magyar nép*, ha tovább rohan azok után, a kik inkább az örvényben zuzzák össze tagjaikat, sem-hogy szenvedélyeiket megbosszulatlanul hagyják.

Az ellenzék haragja.

Budapest, nov. 25.

Előkelő szabadelvűpárti forrásból írják a következőket:

A képviselőház körülbelül két hét múlva újból egybeül. Azzal azonban már ma tisztában van minden elfogulatlan politikus, hogy normális, békés munkáról most még nem lehet szó. Az ellenzék még távol van attól, hogy az új időleges házszabályokhoz alkalmazkodjék. Sőt épen azt hirdeti, hogy sem a többség által megállapított új házszabály, sem pedig az annak alapján alkotandó törvények jogérvényességét el nem ismeri. Ilyen körülmények között a teljes parlamenti békétől meg lehetetlen messze vagyunk. Mindazonáltal, ha az ellenzék a Ház egybeülését nem is fog egyebet cselekedni, minthogy ismét elenék a Kossuth-ot és a jobbra-balra szorja a tintatartókat, azt semmiképpen sem fogja megakadályozhatni, hogy a többség a kormánynak indemnitást meg ne szavazzon és meg ne szavazza azt a 21-es bizottságot, melynek hivatása lesz a végleges házszabály tervezetét kidolgozni.

Ha az ellenzék ilyképpen akadékoskodik, a képviselőházat e valóban nem nagy munkájának végeztével ismét el fogják napolni és ugyanez következtetik be, ha februáriusban vagy márcziusban az ujonczutalékok megajánlják. Az ellenzék énekelhet és zene-bonákat csaphat, a mennyit akar, az ad hoc házszabály alapján nem lesz képes megakadályozni, hogy a többség az ujonczokat meg ne ajánlja. Ilyképpen annyit mindenesetre elérünk, hogy a költségvetésen kívüli állapot többé vissza nem tér és az idején való ujonczozás

meg nem akadályozható. A kormánynak ezt a sikerét becsülheti az ellenzék bármily csekélyre, az tagadhatatlan, hogy Tisza István gróf a magyar állam érdekében és a monarchia hatalmi állásának nagy szolgálatot tett, a mikor a költségvetést és az ujonczotörvényt az obstrukció karmaiból kiragadta. És ha egyszer az ellenzék maga ennek a belátására jut, hogy költségvetés és ujonczotörvény megakadályozása többé nincs hatalmában, idővel le fog mondani újabb obstrukciós kísérletekről is, mert hiszen ezek eredménynyel alig kecsegtethetnek.

Am az ellenzéknek ezt a magabaterését türelemmel és kitartással kell megvárni, mert az még ma nem látható előre, meddig marad meg az ellenzék az új házszabályal szemben való elutasító álláspontján. Az bizonyos, hogy a míg megmarad, olyan javaslatokat, a minők a kiegyezés, vagy a vámtarifa, napirendre nem tűzhetnek. Mert az új házszabály és pedig ugy a jelenlegi, mint a végleges, csak a technikai obstrukció garázdálkodását akadályozza meg, magát a szólásszabadságot azonban semmiképpen sem korlátozza. Már pedig nagyobb terjedelmű javaslatok teljes szólásszabadság mellett technikai obstrukció nélkül is a végteleben elhuzhatók, hacsak az ellenzék a jövődeji szónokoknak sorozatával rendelkezik. Az ilyen huza-vona pedig eredményében egyértelmű a technikai obstrukcióval. Tisza István gróf, mint tapasztalt parlamenti férfiú, nem is vár többet az új házszabálytól, mint annyit, hogy az az ex-lex állapotot egyszer s mindenkorra lehetetlenné tegye.

Az államháztartás az obstrukcióból ki lépén kapcsolva, mindazonáltal bizonyos nyugalommal várhatjuk meg, miként fogják a dolgok alakulni, a míg az ellenzék ad az haragja némileg lecsillapul. Az új házszabály alapján létrejött törvények negatívát az ellenzéken sem vélik talán örök idejűnek. Az ellenzék a legjobb esetben is a javaslatoknak és az új házszabálynak csakis a passzív ellentállás egy nemét szegezheti szembe. Ez pedig alapján nem nagyon veszedelmes. Ha azonban az ellenzék ellentállása hosszabb időre terjedne ki, Tisza István grófnak még mindig lesz ideje hozzá, hogy az ultima rációhoz folyamodjék és a képviselőházat feloszlassa. Ezzel a fegyverrel a tavasz előtt alig fog élni. Addig pedig az ellenzéknek bőségesen lesz ideje rá, hogy lelkes deklamációkban adjon kifejezést a régi arany obstrukciós idők után való svárgásának, mert ezek az idők elmúltak és Magyarországon többé soha vissza nem térnek. (K. sz.)

Bizalmi nyilatkozatok. Az a tömörked üdvözlő levél és távirat, mely nap-nap után Tisza István gróf miniszterelnökhöz és Podmaniczky Frigyes báróhoz, az országgyűlési szabadelvűpárt elnökéhez, ugyisintén Perczel Dezső képviselőházi elnökhöz érkezik, legjobb bizonyossága annak, hogy az ország lakosságának túlnyomó része nem a féktelen rendbontók, hanem a rend helyreállítását pártján van. Ujabbban a következő sikert kívánó és kitartásra buzdító üdvözlések érkeztek:

Tolna vármegye szabadelvűpártjának végrehajtó bizottsága a legmelegebben üdvözlötte Bernrieder József elnök és Leopold Kornél dr. jegyző alkálással ellátott táviratában gr. Tisza miniszterelnököt a parlamentáris megmentésére és az ország konszolidálása érdekében kifejtett parlamenti akciójáért.

Szepeváraljáról szintén üdvözlő távirat érkezett, mely fölötté üdvösnek mondja a kormánynak cselekedetét.

Az *ujverbácsi* szabadelvűpárt tántoríthatatlan ragaszkodásáról, bizalmáról és színtelen háljáról biztosítja a miniszterelnököt.

A *gyöngyösi* szabadelvűpárt teljes mértékben méltányolja a kormány és a szabadelvűpárt hazafias tetteit, mely bátor elhatározással a torlasztól megtisztítja a nemzet haladásának útját.

Krassó-Szörény vármegye szabadelvűpártja tegnapi közgyűléséből üdvözlő a miniszterelnököt és bizik hazafias intenzióiban.

Podmaniczky Frigyes báróhoz, mint az országgyűlési szabadelvűpárt elnökéhez is intézett az *ujverbácsi* szabadelvűpárt lelkes támogatásáról biztosító táviratot.

Az *ujvidéki* szabadelvűpárt a következő táviratot küldötte:

"Nagyméltóságod elnökleite alatt álló szabadelvűpárt a többség jogos akaratát férfiasan érvényesítette. Fogadja azért igaz tiszteletünket és hazafias üdvözlésünket. Az *ujvidéki* szabadelvűpárt elnöksége nevében Szilágyi János pártelnök."

Perczel Dezső a képviselőház elnöke többek között a következő táviratot kapta:

Pécs. A magyar képviselőház elnöke talán sohasem állott olyan nehéz feladat megoldása előtt, mint Nagyméltóságod, mikor választania kellett, hogy hazáját mentse-e meg a tespedéstől és zűlléstől, vagy ne engedjen rést útni azon szabályok alakiságán, melyek őrizetére bíztak. Midőn Nagyméltóságod a fennálló körülmények között a még egvedül lehetséges módot alkalmazta, mindenesetre a nehezebb utat választotta, melylyel hazájának szolgálhatott, bárha egyéniségét az elétevédedtetek részéről gáncnak tette is ki. Ezen férfias, honmentő cselekedete alkalmából a Baranya vármegyei szabadelvűpárt elnöksége hazafias ragaszkodással üdvözlő Nagyméltóságodat. Kipróbált hazafiságának vértjéről lepatant a szenny, melylyel a rosszakaratnak, elvakultak igaztalanul illetik. A Baranya vármegyei szabadelvűpárt nevében: Németh Lipót elnök, Mándy Samu alelnök, Madarász István pártjegyző."

Zsolnáról táviratozzák: A szabadelvűpárt vasárnap, e hó 27-ére népgyűlést hívott össze, a melyen az obstrukció leküzdésére megindított országos mozgalom mellett fog állást foglalni. A párt indokait Haydin képviselő fogja kifejteni.

TÁRCZA.

Vétkes emberek.

Írta: Cserzy Mihály.

Vasárnap délután.

Az ösütő nap áldozóban van. Piros fényű áttör a fák kopasz ágain. A kertekben még játszanak a gyerekek, az utcán emberek járnak, ünnepi ruhában. Csönd van. A levegő is hangtalan. Az ősz szomorúsága ül mindenfelé.

Domonkos Ferenc, a törvénytörő diáknak ül a homályos hónaposszoba előtt és rója a betűket a díszgyöngy papírosra. Neki nincs ünnepe. Fialat asszony van a házánál, a ki kikötötte, hogy csak úgy megy a megvénhedt emberhez, ha kielégíti minden igényét. Azt nem keresi, hogy hol és miként keresi a rávalót: csak legyen. A szépség kincsét ér. Olyan, mint a virág, addig kell értékesíteni, míg hatalmában nem ejti a hervadás. Domonkosné is így gondolkodott. És azt nézte, hogy a sanyaru élet, a nehéz dolgi el ne bonyosassa az üdőségét. Domonkos Ferenc ilyformán most is dolgozik és dolgozik sokszor éjszaka is, mikor mindenki pihen és a gondolatok egymást váltják föl a multból. Úgy jönnek, mint a lepkek: nesztelenül. Akkor borzongatják meg az ember idegeit, mikor ijeszto hangon elcsapódnak a füle mellett. Ilyenkor sok mindent látnak a letitult időkben. Az életből, mely mindig szükmarkunknak látszik ma, később azonban észreveszük a családunkat és rendesen visszasírjuk a multat.

A vasárnapi hangulat behatol most egy-egy percre az alacsony szellőszobába is és föllebbenti a fát, mely mögött a mult rejtezik. Olyan szembeötölő különbség közté és a jelen közt. Ott szeretet, boldogság inget, itt ridegség és ellentét mindenben. Elfogódik a vén robotos lelke. Kézében megakad a toll. Gondolkodik. Minő szép volt az élet az egyszerű, becsületes szív mellett. Milyen melegség áradt ki az igazi hitves minden szavából. Akkor nyár volt. Virágoztak a fák. A mező tele volt színes virágokkal. Ma tél van. A szív üres. Minden meddő erőlködés.

Leteszi a tollat, sóhajt. Azután próbál-gatja: kitor belőle a keserűség. Nincs itthon senki, hát szabad ő neki is zugolódni az élet tele ellen.

— Hej, mennyivel más asszony volt az az első!... Csupa jószág, csupa becsület és őszinteség... Ez, ez... verje meg az Isten azt a perczet is, mikor megláttam... Mindenütt rendtelenség... Itt a ruhák szanaszétjével, ott a mosatlanok... A szoba!... Ez meg Isten tudja, mikor felsöpörve... Hanem majd segíték én ezen. Megmutatom, hogy én vagyok a gazda, én viselem a kalapot... Vagy minden rendjén megy, vagy pusztulnia kell a háztól!... A gavallérnak is kiadom az ulilevelet... Tudom én mire valóik ezek a léhűtő járdataposók!... Szegény gyermekeim, szegény anyátlan árvaik, ki tudja, hol keresitek a meleg otthont... Az anyát, a jó szót...

Léptek hallatszanak. Elhallgat. Jön az asszony. Szép piros. Ragyognak a szemei. A fején diszes kalap. Hatyuszu keztyű a kezén. Apró ujjaiával megpaskolja az ura arcát.

— Sokat dolgoztál?

— Sokat, Boriskám. Már fájnak az ujjaim is.

Az asszony nevetett.

— Hahaha... Mintha bizony dolog lenne.

Domonkos elkappa az asszony kezét és csókolja, mint a játékos, szilaj gyerek.

— Oly édes vagy... Oly szép vagy, mint egy angyal.

Az asszony újra nevet. Miklós fölteszi a monoklit és rámondja:

— Gondolom!...

Azután élénkség támad. Domonkosné kaczaga veti le a kalapját, keztyűit, lehuzza Varju Miklósról is a felső kabátot és dalol, mint husz éves korában szokta az asszony.

— Feri, erigy uracsám, hozzáll egy liter bort, — mondja később Varju Miklósa kacsintva.

— Szomjas? — kérdezi Varju.

Az asszony a nyelvvel csentett.

— Mire? — kacérkodik a fiatal ember.

— Borra? — mondja utána elütőleg. — Sörre?... Vagy...

— Arra, arra, — nevet az asszony.

Domonkos úgy tesz, mintha nem hallana semmit. Hóna alá kapja a boros üveget és elmegy.

Kis idő múlva az asztalon van a bor. Szép, piros, gyönyörű. Az asszony őnt és iszik.

— Jaj, de jó volt, végigszaladt minde-nemen.

Azután Varjut kinálja:

— Igyon! — mondja és megcsipi az állát.

— Kocczintsunk, Feri, — szól Varju Miklós.

— Köszönöm, Miklósám, — mentegetőzik Domonkos — akkor nem bírok dolgozni... Pedig sok dolgom van, Miklósám.

— Sok?

— Nagyon sok, — mondja szomorúan az ember.

— Eh, sok, egy pohárkától még dolgozhatsz.

— Ne, ne lánts, Miklós, — szól közbe az asszony. — Férfinek dolgozni kell...

Domonkosnak valami belenyilalt a szívébe. Hát micsoda? Állat?... Igavonó állat? Se szép szó, szeretet, csak ostar?...

Eh, komisz, ezudar világ! Szó nélkül megfogta az üveget és ismét telehozta. Aztán hozzáfogott ő is inni. Kis idő múlva villogni kezdtek a szemei. Az arca kigyult. De nem a bortól, a lelke lángjától. Összeszorította valami a szívét, mikor az asszonyra nézett. És mégis nézte...

Azután kedélyeskedni kezdett:

— Nézd, Miklós, ezt az asszonyt... Milyen szép... Milyen gyönyörű minden mozdulata... Mégis csak boldog ember vagyok én, öcsém... Ily jó barát, szép asszony mellett, ki ne lenne az?...

Az asszony megdöbönt. Nézte az urát, a kinek befátyolozta minden szavát a fájdalom. Nem szokott ez ilyen lenni. Csöndes, jó ember a Feri. Most meg iszik, féktelenkedik... Az asszony fölkel és kimegy.

— Hová mégy, Boriskám? — kérdezi Domonkos.

— Megnézem a gyerekeket, — feleli az asszony.

— Látod, Miklós, — fordul most az öreg a fiatal emberhez — ilyen ez az asszony!...

A vére majd kiugrott a bőrből. Mulatni vágy... Most se marad itthon... Készül már... El akar menni... Szegény kis árva...

Varju rátette kezét az öreg vállaira és csendesítette:

— Annak örülj, hogy élénk a feleséged... Mit csinálnál olyan beteges, vén asszony-

nyal?... Azért légy meggyőződve, a feleséged becsületes, jó asszony...

— Meg vagyok győződve...

— Jó anya is...

— Az is...

— Szeret mindnyájatokat...

— Elhiszem.

— Hát akkor mit akarsz?

— Domonkos előbb ivott, azután olyat sóhajtott, mintha a lelkét akarná kielelni.

— Te, Miklós!... Látod, ez a világ olyan irigy, azt is meglátja, a mit nem kellene...

Mindenki csak rólatok beszél, meg azokról a füzesek közti sétákról. Hiszen tudom én, hogy nem rosszabb tesztek ti azt... De hát mégis... Tudja Isten, ugy fáj, ha végig nézek ezeken az anyátlan gyerekeken, nincs ezekre senkinek semmi gondja...

Borosa is csak úgy hagyja őket, mintha semmi köze nem lenne hozzájuk... Fölözifrazza magát, irthagy mindent a maga szeméjtébe...

Varju megfogja a poharat.

— No, igyunk!...

— Különbem meg minek is törődne ezekkel a szegény árvaikkal!...

Isznak. Varju közben:

— Van-e most jó hivatalfőnököd, Feri?

— Minek?... Hiszem semmije se nekik.

— No, mondd.

— Hej, öcsém, tudom én jól, hogy mennyire lángol ennek az asszonynak a vére...

— Jó főnököd van?

— Még a tekintete is gyújt, még az is lázba hozza az ember vérére...

— Hogy is hívják a főnököt?

— Hát még a mosolya, a kacsinása, a csókja, az ölése, a kacagása.

Varju Miklós az órára tekint.

— Jézus Mária! hét óra, színházba akarok menni.

Domonkos megfogja a karját és tartóztatja:

Szeged nem szavaz bizalmatlanságot. Az ország egyik legmagyarabb városa, Szeged, tegnap szintén ítéletet mondott Tisza István gróf akciójáról és ez az ítélet fölmertette a miniszterelnököt az ellenzék amaz igaztalan vádjai alól, hogy hazafiatlanul cselekedett, a mikor lelkiismeretének parancsát követve. Pillich Kálmán, Szeged városának törvényhatósági bizottsági tagja tudvalevően azt az indítványt terjesztette a közgyűlés elé, hogy fejezze ki bizalmatlanságát a kormány iránt és a képviselőház pénteki határozatát mondja ki törvénytelennek.

Ezzel szemben a városi tanács azt javasolta, hogy tekintettel arra, hogy az országgyűlés képviselőháza szabályainak hiányos voltánál fogva az ott már közel két év óta szomorú uralomra jutott technikai obstrukció megszüntetése, mely minden szabályos tárgyalást és törvényhozási működést lehetetlenné tett, minden produktív polgári munkásságot, forgalmat és üzletet megbénított az állam háztartásának alkotmányos formákban való vitelét is megnehezítette, a magyar állam tekintélyének megővése miatt visszautasíthatatlannak előálló szükséglet képe, tekintve, hogy a képviselőház házszabályainak a folyó évi nov. 18-án tartott ülésében ily célból történt módosítása nem a szólásszabadságnak elkövetése, hanem csak az elkerülhetetlenül szükségesnek mutatkozó megszorítással és a parlamenti rend és tekintély helyreállítása érdekében eszközöltetett, mely eljárás, habár jelenleg érvényben lévő házszabályok intézkedéseinek formai sérelmével történt is, de törvényesnek nem minősül, mert a képviselőház, illetőleg annak többsége maga állapítja meg a változtatható meg házszabályait és így alkotmányos hatáskörében érvényesítette saját akaratát; mindezeknél fogva határozatilag mondja ki a közgyűlés, hogy Pillich Kálmán bizottsági tagnak indítványa felett napirendre tér.

Két napig folyt a kérdésben a vita, melynek végeztével az elnök felvette a kérdést, mire az ellenzéki képviselők névszerinti szavazást kértek. Ennek eredményeként az elnök kihirdette, hogy a közgyűlés 21 szót többséggel elvetvén Pillik indítványát, a tanács javaslatát fogadta el.

A határozat annál jelentősebb, mert míg az ellenzéki törv. hat. biz. tagok teljes számban vonultak fel, a szabadelvűek közül többen nem lehettek jelen.

Szeged városa, bár két ellenzéki képviselőt küldött a parlamentbe, tegnapi közgyűlési szavazásának eredményével jóváhagyta a kormányelnök tetteit.

A leszavazott ellenzékiek az utczára tettek át működésük színterét. Inzultatokat akartak a szabadelvűek. Egyik szabadelvű törvh. biz. tag ellen történt is tettesleges inzultus.

Külföldi lapnyilatkozata a magyar politikai helyzetről. A londoni Times igen találóan világítja meg Tisza miniszterelnök intencióit a házszabály-revizio tárgyában. Tisza — ugymond — meg van győződve róla, hogy elérkezett a pillanat eldönteni egyszerűsítéskor, vajon Magyarország alkotmánya, mely parlamentje útján működik, továbbra is a nemzet többségének akaratát hozza kifejezésre, vagy ki legyen téve annak az immens védelemnek, hogy vagy a formalizmus fojtsa meg, vagy az obstrukció „jobberei” hajszolják tönkre.

A Times ráutal a magyar ellenzék és az olasz ellenzék 1900-ban hasonló alkalomból hozgatott érveinek analógiájára és vonatkozással Apponyi felirati javaslatára, hangoztatja, hogy Tisza gróf nem hajlandó annak pseudo alkotmányos érveit ezafelől elhagyni.

Vasárnap beszédében ügyesen szembe nézett a feliratban kiemelt téziseknek. Az ellenzék — ugymond — a lap — államszínnyel a alkotmányértékről beszél. Azonban államszínnyel történt, midőn a nemzet képviselőinek alkotmányos jogait kívülről sértették meg. A parlament nem követhetett el államszínnyel önmaga ellen, mert, midőn többségének határozatánál marad, csak saját illetékességének körében cselekszik. Ellenkezőleg, az ellenzék volt az,

a mely támadást intézett a parlament szuverenitása ellen, midőn a koronához appellál egy parlamenti határozat ellen és az alkotmányos királyi beszédet ellen követ el erőszakos támadást, midőn esküjének szentségére figyelmezteti.

Vonatkozással a Times mult heti vezércikkére, Tisza — ugymond — nyomtatékon hangoztatva abbéli felfogását, hogy ha a magyar parlament nem volna illetékes saját eljárását reformálni az alkotmány sérelme nélkül, akkor a magyar alkotmány fura okirat lehet.

A politikai helyzet.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, nov. 25.

Erdemben nem változott a politikai helyzet ma sem. A mi napok óta történik, innen is, tulnan is előkészület csupán a jövőre. Az ellenzék egyedül való vágya a restitució in integrum, a kormány pedig nemcsak érdeke, hanem határozott akarata, hogy a parlament a nemzet sorsát az új házszabályok alapján intézze. Az ellenzék a fővárosban tartandó vasárnapi nagy tiltakozó meggyűléstől reméli, hogy az ország ellenzéki arányban megmozdul, a kormány pedig abban a tudatban cselekszik, hogy ténykedéséhez az ország közvéleményének beleegyezését, jóváhagyását már előre megnyerte. Ha az eddig beérkezett üdvözlő táviratokat, átiratokat, határozatokat számításba vesszük, a kormány hatalmas előnyben van. Szóval egyelőre döntő fordulat nem várható és nem változtat a helyzeten esipetnyit sem Széll Kálmán nyílt levele.

* * *

Napról-napra olvassuk az ellenzéki lapokban, hogy a Tisza-kabinetben részleges változás tört volna ki a házszabályok revíziójáról és hogy Pócs Sándor lemondását adta volna be.

— Ebből egy szó sem igaz — jelentette ki a szabadelvűpárt egyik legtekintélyesebb tagja. De aztán lehetetlen is, hogy a kabinetben nézeteltérések merültek volna fel. Az én legjobb tudásom szerint Tisza István gróf akkor, a mikor kormányának alakításához fogott, minden egyes miniszternek előre megmondotta, hogy programjában benne van a házszabályok módosítása és megmondotta egyszerűsítéskor a revízió mértékét is. Minden egyes tagja a kabinetnek ezen az alapon vállalta tisztségét. A mikor pedig a revízió végrehajtására került a sor, a kormányelnök miniszterai előtt teljesen az utolsó részletekig exponált tervét és itt megint nem származott nézeteltérés. Ezek tárgyi bizonyítékaim, de tudok lélektani okot is fölhozni ez talán ez a döntő. Olyan embernek ismerik-e Tiszát, a ki, ha valaki mellőle kiállni akar, az illetőt maradásra kéri? Hisz akkor, a mikor a revízió elfektetéséről volt szó, Tisza István gróf kijelentette, hogy a ki öt bármily okból is támogatni nem akarja, ám távozzék, szabad az útja és a nyíra ment, hogy a mikor összeírta, a mágnások ebben a névsorban nem szerepeltek. Tisza István gróf e szerint maga tessékelt ki, józ eleve, az egész kaszinópártot. Tehát az sem áll, hogy Andrásyék kiválása egy pillanatra is meglepte volna a miniszterelnököt.

A mi pedig Szentiványi Árpádnak kilépését illeti, hivatkozunk Szentiványi kijelentésére, a melyet a szabadelvűpártban tegnap tett és a mely szó szerint így hangzott:

— Eszem ágában sincs a kilépés. De

— A konyhában.

— Lefeküdtek?

— Most fektettem le őket.

— Ugy lelkem, fekted le őket, viseld gondjukat. Szeresd őket, megáld, megáld az Isten érte... Ugy nyomja valami a fejemet. Ugy szédülök. Azt hiszem, forog velem a ház... Beszélgetések... Visszajövök nemokára. Levegő kell, levegő... Künn barátságatlan szél fúj. Megrázza a fák lombjait és tépdesi a sárguló leveleket. Az ember megy egy darabon, azután elnyeli az éjszaka. Viszi a szive...

Másnap az a hír járta, hogy Domonkos Ferencz beleugrott a Tiszába. Hogy igaz-e, nem-e, senki sem kereste. Minek? Egy ember, ha eltűnik, nem nagy dolog. Jövünk és megyünk. Az nem foglalkoztat bennünket többé, legföllebb a kör, melyet leír futásban az ember a lét horizontján.

Es lám, engem mégis fölkeres ennek az elvesztett embernek a szelleme így ősz felé, mikor havas felhők mutatkoznak az égen. És elgondolkodom... A semmi, az igénytelen ember, a kinek lelke a mult boldogságán zokogott, a kinek a jelen csupa káprázat volt, a ki nem számított ugyszólván semmit a társadalomban, a ki fereg volt titokban is, műhelyben is; micsoda azéllkapos volt mégis. Összetartott hat lelket. Ottthon szerzett nekik. Védelmet a szükség és a hideg ellen.

Kapocs volt, mert dolgozott. Mikor szétroptant a kapocs, mikor kidől a semmi, akkor látszott, hogy milyen nagy volt.

Az asszonyt később az utczán láttam sétálni esténként. Varju Miklós letűnt a látóhatárról, a gyerekek pedig egyszer az egyik, máskor a másik jött hozzám koldulni. Azután azok is elmaradtak. Rosszat olvastam róluk az újságban.

nem is léphetnek ki, mert Tisza eleve tudatta velünk tervét és úgy én, valamint társaim nemcsak jóváhagytuk, hanem elősegítettük is.

Széll Kálmán nyilatkozata.

Széll Kálmán a következő nyílt levelet intézte a szentgotthárdi választókerület választóitól:

Igen tisztelt választóim!

A képviselőház f. hó 18-iki esti ülésének cseményei arra a fájdalmas elhatározásra kényszerítették, hogy azt a megbízatást, a melylyel megíztelték bizalmuk oly hosszú időn át felruházott, az önk kezébe visszadjam.

A képviselőház házszabályainak módosításáról folyt a küzdelem.

A házszabályoknak az évekkel ezelőtti történeti módosítások tulmenő, gyökeres reformját a tett tapasztalatok folyamán elkerülhetetlenül szükségesnek tartom. Az utóbbi másfél évnek parlamenti története teljes bizonyítékot szolgáltatott arra, hogy a képviselőház munkaképességének és tekintélyének biztosítása feltétlenül megkívánja a házszabályok revízióját; a legutóbbi fejlemények és események pedig egyenesen a közelítő orvoslásának szükségét tették ezt.

A mikor a képviselőház zavartalan működésére a többség törvényes akaratának megnyilvánulása hatályos garanciákat keresünk, nem szabad a szólásszabadság alkotmányos nagy kincsét feláldoznunk; mind a kétó egyaránt lényeges alkotmánya a parlamentárizmusnak. A kétfőt tehát össze kell egyeztetni.

A többség törvényes jogait a szólásszabadság megővése mellett biztosítani kell; de a kisebbséget sem szabad védelem nélkül hagyni.

Hogy a képviselőházat határozatának meghozatalában a képviselők bármily kis csoportja — bármint e célból, bármint indokokból összeverődött, bármint tendenciájú csoportja — megakadályozza és a törvényhozási működést bármily javaslatot és olyanokkal szemben is, a melyek elintézése az állami ügyek rendes menetéhez feltétlenül szükséges, bármikor teljesen megakadályozza az az állapot tovább fenn tartható. És meg kell szüntetni azt a lehetőséget is, hogy a képviselőház egész működése egyszerre oly fegyverek alkalmazásával állítsák meg, a melyek nem a szólásszabadság fegyverei, nem a nézetek és vélemények legitím mérkőzésének eszközei.

Az ilyen küzdelem — technikai obstrukciónak nevezik — gunyja a parlamentárizmusnak; ez nem alkotmányos harcz, ez a kisebbség erőszaka.

De viszont nem szabad érinteni a szólásszabadságot, nem szabad megsemmisíteni a parlament ellenőrzési képességét és az ebben rejlő nemzet elől, a melyre az országunk egész jövője vár.

A revíziót tehát, bár gyökeresen fele kell nyulnia a mai szabályokba és hatályosnak kell lennie, mégis a mérséklet szellemében kell fogantatni. Örvösen, böles megfontolással kell hozzányulni; végrehajtani is ugyanígy kell, hogy, mint közszükséglet ki-elégítése, egybeforjon a nemzet közérzetével.

Epen ezért nagyon sajnálom, hogy az ellenzék a revíziókat a módját, a melyet a kormány indítványozott, hogy az a Házból kell előkészítés és beható tárgyalás tárgyává tételük, eleve elutasította magától, mel ezel azóta az első lökést a beütközött sajnálatos eseményekre.

A f. hó 18-iki esti ülésben keletkezett határozat ugyanis nem a fennálló házszabályok talán valamely nem egészen megfelelő értelmezésével, hanem a házszabályoktól eltérő módon, a világosan előírt feltétel nélkül nyilván bevallott teljes felrététel mellett mondatott ki.

Ámde a Ház minden határozata csak a fennálló szabályok szerint keletkezhetik, a mely határozat ettől eltérően jön létre, az egyenes erőszakos megsértése a törvényesen fennálló jogszabálynak. Új jogszabály alkotása a fennállóan felrétételével: ez a jogrendnek, a joguralomnak megsértése.

Már pedig a jog és a törvény teréről lelépni sohasem szabad.

Ingatag talajra kerül, a ki ezt teszi; mindent bizonytalanná tesz egy lépéssel.

S mi a gyakorlati eredmény? A törvény ellenére, nyílt erőszakkal létesített jogszabály fenntartani is csak úgy lehet, a mint létrejött. Ez pedig állandó nyugtalanságra és zavarokra vezet.

A törvényen ejtett seb magától be nem gyógyul; az így feldalt dövényen nyugodtan tovább haladni, mintha mi sem történt volna, nem lehet.

Törvényesítésre a törvényhozónak, a nemzeti képviselő többségének semmi indokból, semmi okból sem szabad magát elragadtatnia.

A szükség és kellő határok közt mozgó revíziót meghozta volna az ezen törekvés mellett való állhatatos kitartás és az ellenállást leküzdő volna az országának hangosan megnyilatkozó közvéleménye, a mely — teljes joggal — követeli a házszabályok e módosítását. A ki ennek ellenáll, az szolgálhat pártpolitikai célokat, de nem szolgálja sem az ország ügyét, sem a parlamentárizmust, sem a szólásszabadságot, sem a közszabadságot, sőt a melyben leszállja a parlamentet, a mi könnyen odavezethet, hogy a közvélemény irányítása a parlament kezéből kisiklik és a parlamenten kívüli térre kerül.

A változott helyzet következményeit le kell vonnom.

Több ízben kijelentettem, hogy a házszabályoknak kellő határok között, a szólásszabadság épségben tartásával való revízióját, a mely a nemzet törvényes akaratát megnyilvánulásának garanciáját tartalmazza, helyeslem és minden erre vezető törvényes uton az akcióit támogatni kész vagyok; de sohasem

esináltam titkot abból, sőt nyíltan vallottam, hogy ha ezen akcióban a törvényesség teréről lelépnek, ennek következményeit le fogom vonni.

Pedig ez történt: a törvény tudatos, szándékos megsértése.

Ez mint precedens veszélyes, mint megoldás nem lehet végleges és nem vezethet a kívánt eredményhez.

Az ellenzékhez esatalkozni nem fogok. Egész politikai pályafutásom alatt vallott elveim elválasztanak tőle. Elválaszt az ellenzék állásfoglalása és harcmódora is; elválaszt az a törekvése, a melylyel a koronát vonja be a nagy küzdelembe, mert ezzel alkotmányunk egyik alapjától sérti meg.

Azok sorában sem harcolhatok immár, a kikkel harminchettedel esztendő óta, a mióta csak politikai pályán vagyok, együtt működtem.

Szóval: a történetek folytán előállott politikai keretekbe elveimmel és jogérzetemmel beilleszkedni nem tudok. Lelkem világa egy belső összeütközésnek erkölcsi kényszerrel áll.

Bizom a gondveselésben, hogy e nemzet jó Génusza ebből az áldatlan állapotból is ki fogja vezetni az országot; de ma, a felkorbácsolt politikai hullámok között, nem állapítható meg az a nyugvó pont, a melyről a helyzettel való kibonyolódásra kilátás nyílnék.

Politikai működésre tehát nem találok teret és így kénytelen vagyok letenni azt a megbízatást, a melyet az elnök kezéből vettem.

Nehezre esik a lépés; nagy önmegtartóztatást ró rám. Hiszen oly politikai kapesó kell megtönnöm, a mely több, mint 36 éven át forrasztott önközhöz. Nehezre esik ott hagyni azt a termet, a melynek, mint ifjú, egészséges légkörében nevelkedtem, a melynek nagy tradícióit ifjú rajongásom egész lelkesedéssel szívta magamba; de jogérzetem és lelkiismeretem mást tennem nem enged.

Az elévülhetetlen hála kötelei így is változatlanul és örökre önközhöz fűznek. Rátót, 1904. november 23.

Hazafiai üdvözléssel:

Széll Kálmán.

A háború.

Stösszel halálhíre.

Páris, nov. 25. A *Matin*-nek jelentik Pétervárról, hogy Stösszel meghalt. Ezt a hírt még másnap nem erősítették meg.

Port-Artur ostroma.

London, nov. 25. A *Daily Telegraph*-nak Moszkvából állítólag teljesen megbízható forrásból azt jelentik, hogy Stösszel tábornoknak a czárhoz intézett távirata, a melyet a Résztorpán fordító romboló vitt el Csibua, egészen lelepleztetett tudatja, hogy Port-Artur semmi szín alatt sem tudja magát tovább tartani. Stösszel jelenti, hogy a helyőrség ki van éhezve és hogy súlyt vet arra, hogy a czár ideje korán értesüljön a vár külsőben levő katasztrófájáról.

Orosz kormánykörök azt jelentik, hogy erre a katasztrófára már hetek óta el vannak készülve, de a czár még mindig nem tudta magát arra elhatározni, hogy Stösszelt kapitulációra fölhatalmazza. Ugyanily hírek jelennek a *Times*-nek is Tokióból. Ezek szerint a vár bevétele már a legközelebbi napokban várható, minthogy egészen kétségtelen, hogy a helyőrség sem elegendő, sem hadi szerrel nem rendelkezik. A japán cenzura most már megengedi, hogy a japán újságok eredeti értesítéseket közöljenek a hadműveletekről.

Ezekből a tudósításokból kitűnik, hogy a japánok augusztus harmadik hetében a nagy ostromtámadásnál, a mely a két Pánsungán-erőd bevételevel végződött, tizennyolc ezer katonát vesztettek, köztük ötszázötven tisztelet, a kik közül kétszázan meghaltak. A japán újságok most azt tanácsolják a hadvezetőknek, hogy ne erőszakolják Port-Artur bevételeit, mert a vár amúgy is rövid idő múlva kénytelen lesz kapitulálni. Az orosz helyőrség most már csak nyolcezer emberből áll.

Egyről-másról.

— Budapesti levél. —

Budapest, nov. 25.

Forrongó szenvedélyek, zibongó élet, lelkesedés, csüggedés, összetartás, ellenségek kibeküldése, barátok egymástól való eltávolodása, ezek érdeklik ma nemcsak Budapestet, de az egész országot is. A magyarról az ellensége sem mondhatja el, hogy indolenciával viselkednek a közügyek iránt; ellenkezőleg, a politikák akár mint életpályát, akár mint legkedvezőbb témát, úgy fenn mint lenn, és közpén, mindig a legbecesebb anyagnak tekintette. Szükség volt és van reá a temperamentumánál fogva. S hogy még mindig van temperamentum az emberekben a verejtékes küzdelemhez járma mellett, elég érdekes fölfelezés. A ki nem huz se jobbra, se balra, s csak az elve: a mi a legjobb a hazájának — egy kicseit hálás is lehet érte Tisza Istvánnak, hogy előszedte az emberekkel a rozsdás fringiókat és kis időre fellendítette a smirgli-ipart.

Persze, persze, a harcok az életben soh'sem szűnnek meg. Sem a nemzetek, sem a társadalom, sem az egyes emberek életében. Vonzódás és eltávolodás, ez az emberiség létének törvénye. Erre is, arra is gondolok ezzel. A nagy Jókaira, a hozzátartozóira, a hagyatékára, a mely körül még folyton és ki tudja meddig fog még tartani a harcz? Fájó és bántó dolgok. Az ilyen embernek csak a szeretetért kellene küzdeni, nem a vagyonért. És nagy, fényes neve majdnem mindennap ott áll a törvényeséki rovat között. Felbecsülés, lebecsülés, számok és számok között, igaz és fájó szomorúságra annak a sok, sok ezer embernek, a kiknek nem volt más közük Jókaihoz, mint, hogy — szeretettük őt.

S még beszéljünk más valakiről is, a ki szeretet és szeretnek ma is őszinte csodálattal, egy asszonyt, egy édes szájú asszonyt: Blahánét. Kedden játszott a századikszor a Népszínházban a „Szókimondó asszonyosság”-ot. És a pályatársai elénekelték az öltözője előtt a legkedvesebb nótáját, a Blaháné lelkéből szakított rózsát, azt, hogy: „Egy rózsafán megszálltam szűk rúzsát...”

Ej, hej, csak hogy mikor először dalolta végig ezzel a nótával az országot!... Hogy mulik minden, minden... Már az életben sem az a kacagó, nótás asszony. Még akkor is, mikor a Sárka leányával végig ment a Kossuth Lajos-utczán! Tél volt, hó és hideg volt s ha a két ragyogó szemü teremtés elcázigta magát s az ibolyás kis muffukat odaszórták rózsás kis szájukhoz, mintha az utczákon végig-végig rózsza nyílt volna utánuk. Ez is elmúlt!...

Csak az idő ujul meg és ismétli meg saját magát változatlan ünnepeivel. A fenyő-erdők karácsonyfáit nézegetik már a fejszések emberek s a még távol hegyeken didergő fákcsák ragyogó kontéseiről már gondoskodva van a budapesti fenyves kirakatokban.

S micsoda kontósokat kapnak a vad, fálnék, bálmuló fákcsák! Az öltöztetőjük: Holzer, Granischedten, Gerbeaud és mind a többi nagy ház urai, a kiknek minden rosszakas nélkül, de sok jókacattal ajánlom figyelmükbe a londoni kereskedők védőegyesületét, melynek az lesz a czélja, hogy a feleség adósságait minden tekintetben felelős a férj. Vagy a magyar férfiek természetrajzába nem szükséges ilyen udvariatlan törvényeket beiktatni?

Lux Terka.

HIREK.

Kolozsvár, nov. 26.

— Az időjárás. Az erdélyi részek legtöbb helyén enyhévé vált az időjárás. Az üzletvezetőség mai jelentése szerint Kolozsvár 2° C a közép hőmérsék. esendes, derült idő mellett. A jelentés egyéb részében a következő:

Üzletvezetőség +2 esendes, borult. Nagyvárad +2 esendes, derült. Torda —3 esendes, borult. M. Ludas —3 esendes, borult. Maros-Vásárhely +5 esendes, borult. Szász-Régen 0 esendes, borult. Tóvis —2 esendes, borult. Dieb-Szent-Márton —3 esendes, borult. Sövár +2 esendes, borult. Kis-Kapus —1 esendes, ködös. Segesvár +1 esendes, borult. Székelyudvarhely +2 esendes, borult. Brassó +2 esendes, borult. Seps-Szent-György —1 esendes, borult. Csíkszereda —2 esendes, borult. Csik-Gyimes +4 esendes, borult. Kézdi-Vásárhely —3 esendes, ködös. Zernest —0 esendes, derült. Predeal —1 esendes, borult.

— Az irodalmi szövetség diszközgyűlésének elhalasztása. Az országos irodalmi szövetség kolozsvári első közgyűlésének megtartását — közbéjött akadályok miatt — decz. 4-éről decz. 15-ére halasztották.

— Támogassuk az agg honvédek. A kolozsvári 48-as honvédegylet elnöksége a következő kérest intézi a közönséghez:

A 48-as, munkaképtelen, inséges agg honvédek segélyezésére emeljük fel kért szavunkat, kérve a nemeslelkű hazafiakat és honleányokat, kegyeskedjenek azoknak az immár kihálóban levő, szükségét látó öreg katonáknak, karácsony és új év alkalmából, bármennyi segélyt nyújtani.

Jól tudjuk, hogy manapság nagy a megéltetés feladata, de mind a mellett, lehet-e éhezni hagyni azokat a katonákat, a kik ezelőtt 56 évvel hazánk és nemzetünk ügyéért és a polgár szabadságáért küzdöttek?

Teljes reményvel vagyunk az iránt, hogy a jó hazafiak és honleányok nem fogják el-elhagyni az öreg, munkaképtelen, szegény honvédek, és egyletünkkel kegyes adakozásaikkal képessé teszik őket, hogy karácsony ünnepe, ezen a családias örömteljes ünnepe, a szegény éhez az agg honvédeknek is egy vigaszt, örömet szerezhesen.

Egyben még arra is felkérjük a hazafias közönséget, hogy elhasznált ruhaneműket is adakozzanak, mert a zord téli időben erre is szükség van az öreg hadfiak. Pénzadományokat elfogad Strachal Ferencz (a régi Böckel-féle dohánytözsde, Bánffy-palota), Nagy Pál egyleti elnök (Magyar-utca 1. sz.), Böckel Károly választmányi tag (Timár-utca 3. sz.), Mamitza János egyleti pénztáros (az iparos hitelszövetkezet irodájában, Mátyás király-tér 23. sz. d. u. 3—5 óra között). A ruhaneműk

— Ne menj, Miklós, maradj még egy kicsit... Miért akarsz elmenni épen ma... Máskor, ha küldtelek se mentél... Olyan jól esik nekem így beszélgetni veled.

— Majd máskor, Feri, majd máskor... Miklós!... Most maradnod kell Erdet? Maradnod kell!... El ne mozdulsz!... Beszélni akarok veled.

— Hat másról beszéljünk.

— Nem másról, erről kell beszéljünk... Azt akarom tudni, hogy szeretted-e ezt az asszonyt?

— Én?... Én?

— Te te, ... Mondd, valid meg az igazat, szeretted-e?

— Ugyan ne kérdezd ezt.

— De én kérdezem... Ne titkolódsz, nines abban semmi. Ugy vettem észre, szerelmes vagy ebbe a cifra pillangóba.

— Én? Szerelmes? — akadozott Varju Miklós. — Mi ütött hozzád, Ferencz, hogy ilyen kérdesz? Hogy szeretném én a te feleségedet?

— Jó, jó, Miklós, nem is azért kérdezem, de tudja Isten, olyan jó kedvem van, hogy veled mulatok s ilyenkor sok minden eszébe jut az embernek, a mi nem is kelene... Tudod, ugy fáj a fejem... Ugy nyomja valami... A gondolataim is úgy összezsavarodnak... Azután meg annyira igazat valami, aludni se bírok... Még álomban sem vagyok nyugton, akkor is gyötör valami nyomasztó fájdalom, a melytől egy percze sem tudok szabadulni... Sokszor azt hiszem, hogy elhagy az eszem...

E közben bejött az asszony a szobába. Nem szólt egy szót sem. Hallgatódzhatott az ajtóban.

Mély esönd lett. Nézték az öreget, a ki egészen eltorzult. Sápadt, szinte jéztő volt.

— Boriskám, hol vannak a gyermekek?

Mintákat kívánatra készséggel küldünk.

457 3—24

SZÉNÁSY HOFFMANN és T^ÁRSA
selyemáruháza

Budapest, IV. k., Bécsi-u. 4.

nyelvi alkatommal a rak táron levő árúk feltűnő olcsó árak mellett adatnak el. Többek között:		
Masóhársnyok	128	48 krtól
Mintázott japán liberti selyem . . .	65	
Mintázott fekete seymek	85	
Nehéz sző kouisinek . . .	105	
Fekete nehéz sühög reklám-taffota	95	
Csiperuhák . . .	12	- ftrtól
Sima liberti sabilime, minden színben	75	krtól
Louisine brillante . . .	75	
Valódj japáni kakis . . .	85	
Nehéz sühög reklám-taffota, minden színben . . .	128	

NOVEMBER 1-től

50%
megtakarítás!

Karácsoni óriási nagy alkalmi eladás

gyapju-, selyem- és mosóárak, szőrmék, férfi és női ruhák stb. stb.

100 4-5

Mind felette olcsó!

Gazdag occasio minta-gyűjtemény,

gyapju-, selyem- és mosó-szövetekből, bársony-, len- és férfi ruhaszövetekből kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

LUDVIG ZWIEBACK & BRUDER

Nagy áruháza

Wien, VI.2. Mariahilferstrasse csak 111.

Nagy áruháza.

Triska J. zongora-raktára
Kolozsvárt.

Zongorák, pianinók, harmoniumok és cimbalmok gyári áron részletfizetésre is kaphatók.

Kangszerek becsérelését, javítását, hangolását helyben és vidéken elfogadom.

Phonola-zongorát játszó-készülék gyári áron kapható. Ár 1100 K.

Bármikor megtekinthetők!

A Richter-féle

Horgony-Kőépítőszekevények

már annyira ismeretesek és kedveltek, hogy tulajdonképpen nem szorulnak további ajánlásra; már 25 év óta a gyermekek kedvenc játéka, amely alkalmas kiegészítőszekrények által mindig érdekesebbé és tanulságosabbá alakítható. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépítőszekevény a gyorsan kedvelté vált és szabadalmazott

Horgony-Hidépítőszekevények

által is természetesen kiegészíthető, úgy, hogy a gyermekek ilyen szekrény hozzájárulása után pompás vasútiakat is felállíthatnak. Bővebbet találunk a képes építőszekevény-árjegyzékben, amely kívánatra készségesen beküldetik és a mely számtalan felette érdekes bírálatot tartalmaz a st. louis-i világkiállításról.

A Richter-féle Horgony-Kőépítőszekevények és Horgony-Hidépítőszekevények, valamint a Horgony-Mozsák és egyéb felette érdekes rakási játékok — 75 k., 1 K. 50 f., 3 kor. és azon feletti áron minden finomabb játék részleteiben kaphatók. Bevásárláskor azonban a legkedvezőbb árú árjegyzékben legelőször és legelőször a Horgony-Kőépítőszekevények és Horgony-Hidépítőszekevények, mert oktatlan volna, ha pénz szilán utánzat ert kibővíti. A ki zene-kedvelő, az kérjen árjegyzéket a híres Imperator és Libellon zenelóművekről.

Richter F. Ad. és Társa,
kir. udvari és kamarai szállítók.

Iroda és raktár: Bécs, I. Operngasse 16.
Gyár: Bécs, XIII. (Hietzing).

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Éljen!

Egger-mellpasztilla, csakhamar meggyógyított.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger Mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadoz 50 fillér.

Fő- és székell-
desi raktár: „NÁDOR” gyógyszer-tár

Budapest, VI., Váci-körút 17.

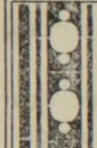
Kapható Kolozsvárt: dr. Csetz Dénes, Dávid József, gyógyszer-tár az Egyszarvúhoz, Halász Jenő, dr. Hintz György, Székely Miklós, Tanács József győgytáraiban, Bu ger Frigyes, Gergely Ferencz utóda, Sarga Gergely drogueristák-nál. Mező-Örményesen: Nagassy László, Tordán: Böhm Gusztáv győgytáraiban. 430 7-25

Védjegy: „Horgony”.

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

pótleka egy régióknak bizonyított háziaszer, mely már több mint 35 év óta legjobb fájdalomcsillapító szerek bizonyított készítménye, csúszlós és meghűléseknél bedöröcsöléskeppen használva. Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, a mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és ügyszólván minden gyógyszer-tárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Richter gyógyszer-tára az „Arany oroszlánhoz”, Prágában, Elisabethstr. 5 neu. Mindennapi széküdes.

Nagy raktár helybeli készítményű paplan, matrác és ágyhuzatokban.

Sárga Kristóf

Fehérnemű- és Vaszon-raktárban
Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca (Belközép) 3.

a legnagyobb választékban és a legutányosabb árban kaphatók:
Férfi, női és gyermek fehérneműek, alsó-ruhák és harisnyák. Különlegességek: dús választék mindenféle divatos férfi- és női ingek, alsó nadrágok, gallérok, kélzók és finom zsebkendőkben. SZÖNYEGEK minden fajában és minőségben, u. m.: szalon-, fali-, futó-, ágyelibe- és pamlag-szőnyegek, — továbbá valódi LINOLEUM minden szélesség és nagyságban. Hazai pokróczok, utazó- és gyapjú takarók a legolcsóbbtól a legfinomabbig.

Cocos futószőnyeg és lábtörölők.
Amerikai önműködő ablakfüggönyök (roletták) minden nagyságban kaphatók. Elvállal kiházasítási vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehérneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb gond fordítatik. * * * * *

Valódi Dr. JÄGER GUSZTÁV-féle alsó-ruházat. 470 6-52

KLYTHIA PUDER

a bőr ápolására, szépítésére és finomítására.
Elegáns, toletté, szalon és bál pudér,
dr. J. J. Pohl os. és kir. tanár által Bécsben.
Elismerő iratok a legjobb körökben minden dobozban.
GOTTLIEB TAUSSIG
finom tolette-szappan- és illatszergyáros Bécsben, os. és kir. udvari és kamarai szállító. 3 33-36
Főrakt. Wien, I. Wollzeile 2. Kapható: a legtöbb illat-szer és drogueria üzletben és gyógyszer-tárakban.
Ára egy doboznak 1 frt 20 kr. Elküldés utánvétel vagy az összeg előleges beküldése ellenében.

Régi ujságok

kilőszámra
olcsó árban
kapható
a Nemzeti Hirlap
kiadóhivatalában.

Serravallo

China-Vas-Bor

erősítő szer vérszegényeknek, gyöngéknek és üdülő betegeknek.

Étvágygerjesztő, idegerősítő és vértjavító szer.

Kitűnő íze van.

Több mint 2000 orvosi elismerés.

J. Serravallo Trieste-Barcola.

Kapható minden gyógyszer-tárban 1/2 literes palackokban 2 k. 40 fill., 1 literes palackokban 4 k. 40 fill. 29 47-50

Kérem a czimre ügyelni!!

Lámpajavítás!

Képekerek minden kivitelben készíttetnek.

Több intézet, testület és vállalat szállítója.

Kizárólagos raktár: Müller-utóda

3.95

frt egy finom metszett üvegkészlet, mely a következő 40 drból áll és pedig: 12 drb vizes, 12 boros, 6 likörös pohár, 1 vizes, 1 boros-üveg, 1 likör-palack, 6 csemege-tányér és 1 gyümölcs-állvány. Meg nem felelő áru visszavéttetik, a pénz visszafizettetik. Ládáért 30 kr. számitatik fel. Rendelésnél a vasuti állomás megjelölése kértetik.

Tessék árjegyzéket kérni.

Valódi szalon petroleum.

344 38-100

VILÁGHIRŰ
MATADOR-ÉGŐK.

Talál minden lámpához!

Somlyai

üveg-, porcellán- és lámpa-kereskedő
KOLOZSVÁR,
Kossuth Lajos-utca 4. szám.

BRÁZAY-féle SÓSBORSZESZ

A Brázay-féle sósborszesz kitűnő szol-gálatot tesz olyan embereknek, a kik sokat járnak, vadászoknak, turistáknak, szóval minden sportférfinak, mint izom-edzőszer. Nyomban eloszlik a legnehezebb fáradtság is, ha erős testmozgás után bedörzsöljük magunkat tetőtől-talpig sósborszeszszel.

Elismert Ajtai K. Albert könyvnyomdájában Kolozsvárt.